

University of Groningen

Annotatie bij Rechtbank Breda 5 juni 2009 (Sluiting van woning, anders dan wegens drugsoverlast)

Brouwer, J.G.; Schilder, A.E

IMPORTANT NOTE: You are advised to consult the publisher's version (publisher's PDF) if you wish to cite from it. Please check the document version below.

Document Version

Publisher's PDF, also known as Version of record

Publication date:

2009

[Link to publication in University of Groningen/UMCG research database](#)

Citation for published version (APA):

Brouwer, J. G., & Schilder, A. E., (2009). *Annotatie bij Rechtbank Breda 5 juni 2009 (Sluiting van woning, anders dan wegens drugsoverlast)*, Nr. BI6630, jun. 05, 2009.

Copyright

Other than for strictly personal use, it is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), unless the work is under an open content license (like Creative Commons).

The publication may also be distributed here under the terms of Article 25fa of the Dutch Copyright Act, indicated by the "Taverne" license. More information can be found on the University of Groningen website: <https://www.rug.nl/library/open-access/self-archiving-pure/taverne-amendment>.

Take-down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Downloaded from the University of Groningen/UMCG research database (Pure): <http://www.rug.nl/research/portal>. For technical reasons the number of authors shown on this cover page is limited to 10 maximum.

**RECHTBANK BREDA (SECTOR BESTUURSRECHT,
VOORZIENINGENRECHTER)**

5 juni 2009, nr. 09 / 2029 GEMWT VV

(Mr. Th. Peters)

m.nt. J.G. Brouwer en A.E. Schilder

LJN BI6630

Gemw art. 174a

[Essentie] **Sluiting van woning, anders dan wegens drugsoverlast.**

Na bestudering van de op 18 mei 2009 door verweerder overgelegde stukken en de daarop ter zitting gegeven toelichtingen acht de voorzieningenrechter voldoende aannemelijk dat in ieder geval enkele bewoners van de woning langdurig ernstige overlast hebben veroorzaakt, dat deze overlast heeft geleid tot een ernstige aantasting van de openbare orde ter plaatse, alsmede dat van de omwonenden van verzoekster en haar gezinsleden in redelijkheid niet kan worden gevraagd de overlast en aantasting van de openbare orde nog langer te dulden. Dit wordt niet anders doordat ook bewoners van het nabijgelegen B-straat 39 overlast veroorzaken, en evenmin doordat de meeste rapportages berusten op geanonimiseerde meldingen. Hierbij neemt de voorzieningenrechter in aanmerking dat verweerder de diverse politierapportages terecht in onderlinge samenhang heeft gezien en gewaardeerd. Het gaat niet om enkele relatief onschuldige incidenten, maar om een constante stroom van ernstige gedragingen - zoals vernielingen en bedreigingen - waarbij steeds één of meer bewoners van de woning waren betrokken.

[Tekst] Verzoekster, te Berkel-Enschot, gemachtigde mr. G.J.A.M. Molkenboer, tegen De burgemeester van de gemeente Tilburg, verweerder.

1. Procesverloop

Verzoekster heeft op 13 mei 2009 bezwaar gemaakt tegen het besluit van verweerder van 6 mei 2009 met kenmerk PU_10291969 (bestreden besluit), inzake de sluiting van een woning.

Tevens heeft zij op 13 mei 2009 verzocht een voorlopige voorziening te treffen.

Het verzoek is behandeld ter zitting van 27 mei 2009. Verzoekster en haar gemachtigde waren daarbij aanwezig. Verweerder heeft zich laten vertegenwoordigen door [woordvoerder verweerder], die werd vergezeld door [woordvoerders verweerder]

2. Beoordeling

2.1. Verzoekster huurt de woning aan de [adres] (woning), en woont daar met vier kinderen en twee kleinkinderen. Verweerder heeft uit een groot aantal rapportages van de plaatselijke politie geconcludeerd dat (sommige) bewoners van de woning dermate langdurig en ernstig overlast hebben veroorzaakt en nog steeds veroorzaken, dat daardoor de openbare orde ter plaatse structureel onevenredig wordt verstoord, en dat geen zicht op een structurele verbetering van deze situatie bestaat.

Deze conclusie heeft geleid tot het bestreden besluit, waarbij verweerder - onder verwijzing naar artikel 174a van de Gemeentewet - heeft bepaald dat de woning van 20 mei 2009 tot 20 augustus 2009 wordt gesloten. Verweerder heeft daartoe verzoekster aangeschreven tijdens de sluiting de woning en het perceel niet te betreden. Voorts stelt het besluit dat verzoekster in die periode daar niet mag wonen en zich daar evenmin mag

ophouden of anderszins verblijf mag houden; zij dient ook haar persoonlijke bezittingen weg te halen. Daarnaast heeft verweerder bij apart besluit ook de verhuurster van de woning, de stichting [naam stichting], een sluitingsbevel op basis van artikel 174a van de Gemeentewet gezonden.

Bij besluit van 12 mei 2009 heeft verweerder besloten dat de werking van het bestreden besluit wordt opgeschort totdat door de voorzieningenrechter op het verzoek is beslist, mits de behandeling van het verzoek vóór 29 mei 2009 plaatsvindt. De voorzieningenrechter begrijpt dit besluit zo, dat verweerder hiermee heeft beoogd ook het sluitingsbevel ten aanzien van [naam stichting] hiermee op te schorten. Ter zitting heeft verweerders gemachtigde hieraan toegevoegd dat daarmee niet beoogd is dat de duur van de sluiting zou wijzigen, en dat een latere inwerkingtreding van het bestreden besluit dus tevens leidt tot een later verval van dit besluit.

2.2. Verzoekster staat op het standpunt dat niet is voldaan aan de voorwaarden voor toepassing van artikel 174a van de Gemeentewet. Daartoe heeft zij - kort en zakelijk weergegeven - aangevoerd dat de incidenten onvoldoende ernstig zijn om een sluiting van de woning te rechtvaardigen, dat de overlast sinds enige jaren structureel is afgenomen, en dat een belangrijk deel van de incidenten werd veroorzaakt door een kleinzoon ([naam kleinzoon]) waarvoor niet zij maar een gezinsvoogd verantwoordelijk is.

Verzoekster heeft de voorzieningenrechter gevraagd om het bestreden besluit te schorsen.

2.3. Op grond van artikel 8:81, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) kan de voorzieningenrechter van de rechtbank die bevoegd is of kan worden in de hoofdzaak, op verzoek een voorlopige voorziening treffen indien onverwijlde spoed, gelet op de betrokken belangen, dat vereist.

De voorzieningenrechter stelt voorop dat bij het nemen van een beslissing op een verzoek om voorlopige voorziening een voorlopig oordeel over de rechtmatigheid van het bestreden besluit een belangrijke rol speelt. Verder dient deze beslissing het resultaat te zijn van een belangenafweging, waarbij moet worden bezien of uitvoering van het bestreden besluit voor verzoeker een onevenredig nadeel met zich zou brengen in verhouding tot het door een onmiddellijke uitvoering van dat besluit te dienen belang. Voor zover de beoordeling van dit verzoek meebrengt dat het geschil in de bodemprocedure wordt beoordeeld, heeft het oordeel van de voorzieningenrechter een voorlopig karakter en is dat niet bindend voor de beslissing in die procedure.

2.4. Ingevolge artikel 174a, eerste lid, van de Gemeentewet kan de burgemeester besluiten een woning, een niet voor het publiek toegankelijk lokaal of een bij die woning of dat lokaal behorend erf te sluiten, indien door gedragingen in de woning of het lokaal of op het erf de openbare orde rond de woning, het lokaal of het erf wordt verstoord. Ingevolge artikel 174a, derde lid, van de Gemeentewet bepaalt de burgemeester in het besluit de duur van de sluiting, met de mogelijkheid van verlenging in geval van ernstige vrees voor herhaling van verstoring van de openbare orde.

Ingevolge artikel 174a, vierde lid, van de Gemeentewet worden bij de bekendmaking van het besluit belanghebbenden in de gelegenheid gesteld binnen een te stellen termijn maatregelen te treffen waardoor de verstoring van de openbare orde wordt beëindigd, tenzij dit in spoedeisende gevallen niet mogelijk is.

Ingevolge artikel 174a, vijfde lid, van de Gemeentewet zijn de artikelen 5:25 tot en met 5:28 van de Awb van overeenkomstige toepassing.

2.5. De sluiting van een woning heeft ernstige consequenties voor de bewoners ervan, en leidt tot een inbreuk op hun recht op eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer. Dit stelt hoge eisen aan de voorbereiding en motivering van een besluit dat strekt tot toepassing van artikel 174a van de Gemeentewet. De burgemeester moet op een voor derden kenbare wijze voldoende aannemelijk maken dat overlast wordt veroorzaakt door een of meer bewoners van de woning waarop het sluitingsbevel betrekking heeft, dat door die overlast de openbare orde ter plaatse ernstig wordt aangetast, en dat van andere - minder ingrijpende - maatregelen redelijkerwijs geen bevredigende oplossing valt te verwachten.

2.6. De voorzieningenrechter onderzoekt - op basis van de hem thans ter beschikking staande informatie - of het bestreden besluit voldoet aan de zojuist geformuleerde eisen, en overweegt daartoe het volgende.

Na bestudering van de op 18 mei 2009 door verweerder overgelegde stukken en de daarop ter zitting gegeven toelichtingen acht de voorzieningenrechter voldoende aannemelijk dat in ieder geval enkele bewoners van de woning langdurig ernstige overlast hebben veroorzaakt, dat deze overlast heeft geleid tot een ernstige aantasting van de openbare orde ter plaatse, alsmede dat van de omwonenden van verzoekster en haar gezinsleden in redelijkheid niet kan worden gevraagd de overlast en aantasting van de openbare orde nog langer te dulden. Dit wordt niet anders doordat ook bewoners van het nabijgelegen [adres] overlast veroorzaken, en evenmin doordat de meeste rapportages berusten op geanonimiseerde meldingen. Hierbij neemt de voorzieningenrechter in aanmerking dat verweerder de diverse politierapportages terecht in onderlinge samenhang heeft gezien en gewaardeerd. Het gaat niet om enkele relatief onschuldige incidenten, maar om een constante stroom van ernstige gedragingen - zoals vernielingen en bedreigingen - waarbij steeds één of meer bewoners van de woning waren betrokken. In dit kader overweegt de voorzieningenrechter dat de politierapportages ambtsedig zijn opgemaakt, en dat hij geen aanleiding ziet tot twijfel aan de juistheid van de daar weergegeven bevindingen. Verzoeksters gemachtigde heeft ter zitting namelijk weliswaar gesteld dat in de politierapportages bewust onjuistheden zijn vermeld, maar hij heeft deze stelling op geen enkele wijze geadstrueerd, laat staan voldoende onderbouwd. Hetzelfde geldt overigens voor zijn suggestie dat de door de politie verzorgde documentatie berust op discriminatoire overwegingen. Ook hier heeft verzoekster gemachtigde verzuimd om zijn beweringen te ondersteunen met objectieve gegevens.

Daarnaast is voorzieningenrechter van oordeel dat verweerder inmiddels al het mogelijke heeft gedaan om de overlast en aantasting van de openbare orde te stoppen althans tot een voor de omwonenden aanvaardbaar niveau terug te dringen. Naar het oordeel van de voorzieningenrechter heeft verzoekster thans dan ook voldoende gelegenheid gehad voor het treffen van maatregelen ter vermijding van verdere ongeregeligheden, mede gezien het gesprek dat verzoekster op 28 mei 2008 heeft gehad met ambtenaren van de gemeente Tilburg, een vertegenwoordiger van de verhuurder van de woning en de wijkagent. In dit kader signaleert de voorzieningenrechter dat reeds de uitnodiging voor het bijwonen van evenbedoeld gesprek (gedingstuk 8) melding maakt van de mogelijkheid tot toepassing van artikel 174a van de Gemeentewet, en dat die mogelijkheid ook nadrukkelijk wordt genoemd in de per aangetekende post verzonden brief van 11 juni 2008 (gedingstuk 9), waarin verder de op 28 mei 2008 gemaakte afspraken worden bevestigd. Daarom kan voornoemde brief van 11 juni 2008 worden aangemerkt als het bieden van de

gelegenheid waarop artikel 174a, vierde lid, van de Gemeentewet doelt. Naar het oordeel van de voorzieningenrechter had verzoekster na mei 2008 dan ook redelijkerwijs kunnen en moeten beseffen dat nieuwe overlastgevende gedragingen vanuit de woning zouden leiden tot krachtdadige maatregelen van verweerder. De voorzieningenrechter acht voldoende aannemelijk dat het gesprek van 28 mei 2008 niet het beoogde effect heeft gehad. Het procesdossier bevat namelijk voldoende aanknopingspunten voor de conclusie dat in ieder geval enkele bewoners van de woning al snel vervielen in hun oude gedrag, met alle overlast voor de omgeving van dien. Ook de verzending van het schriftelijk voornemen tot toepassing van artikel 174a van de Gemeentewet op 17 maart 2009 heeft niet geleid tot structurele veranderingen, gelet op de politiemutatie van 19 april 2009 (een onderdeel van gedingstuk 29), waarin melding wordt gemaakt van een aangifte wegens bedreiging van een buurtbewoner in verband met de dreigende sluiting.

Op basis van het vorenstaande oordeelt de voorzieningenrechter dat het bestreden besluit als zodanig rechtens houdbaar is. Hij ziet namelijk geen grond voor het oordeel dat verweerder op 6 mei 2009 in redelijkheid geen toepassing aan artikel 174a van de Gemeentewet had mogen geven. De voorzieningenrechter verwerpt het standpunt van verzoekster dat zij niet verantwoordelijk kan worden gehouden voor gedragingen van andere, bij haar inwonende gezinsleden. Als hoofdbewoonster van de woning is zij in staat en gehouden toe te zien op het gedrag van deze overige inwonende gezinsleden. Zo is de voorzieningenrechter van oordeel dat verzoekster in staat is om [naam kleinzoon] op diens gedrag aan te spreken en eventueel de toegang tot de woning te ontzeggen. Ook het beroep van de gemachtigde van verzoekster op haar culturele achtergrond kan niet slagen, omdat dit niet kan wegnemen dat bepaalde gedragingen naar Nederlands recht strafbaar zijn en dat bepaalde gewoonten van haar en haar gezinsleden bij omwonenden gevoelens van grote onveiligheid oproepen. Overigens vormt de aanspraak van die omwonenden op een zekere rust in hun woonomgeving een aspect dat verweerder mag betrekken bij zijn belangenafweging ter beantwoording van de vraag of toepassing van artikel 174a van de Gemeentewet is gerechtvaardigd.

2.7. Desondanks ziet de voorzieningenrechter aanleiding tot het treffen van een voorlopige voorziening, door het bestreden besluit te schorsen tot en met 11 juni 2009. Hierbij neemt hij het volgende in aanmerking.

Namens verweerder is ter zitting uitdrukkelijk en zonder voorbehoud verklaard dat - op initiatief van verweerder - wordt gezorgd voor opvang van zowel de kinderen van verzoekster (door Jeugdzorg) als verzoekster zelf (door [naam opvang]). De voorzieningenrechter vertrouwt erop dat verweerder deze toezegging - die overigens moet worden beschouwd als een onderdeel van de belangenafweging in het kader van de toepassing van artikel 174a van de Gemeentewet - gestand zal doen. De voorzieningenrechter wil echter voorkomen dat verzoekster en haar kinderen de woning reeds moeten verlaten voordat voldoende zekerheid over adequate opvang bestaat.

2.8. De voorlopige voorziening heeft tot gevolg dat de woning per 12 juni 2009 moet zijn verlaten op de wijze zoals in het bestreden besluit is aangegeven. Dit betekent - gelet op verweerders in rechtsoverweging 2.1 omschreven uitleg van het besluit van 12 mei 2009 - dat de sluiting geldt van 12 juni 2009 tot en met 11 september 2009. De voorzieningenrechter acht deze uitleg rechtens aanvaardbaar. Hij plaatst hierbij echter - onder verwijzing naar het bepaalde in artikel 174a, derde lid, van de Gemeentewet - de

kanttekening dat in de beslissing op het bezwaar volstreekte duidelijkheid over de duur van de sluiting moet worden gegeven, uit een oogpunt van rechtszekerheid.

2.9. Nu de voorzieningenrechter het verzoek zal toewijzen, dient het griffierecht aan verzoekster te worden vergoed. De voorzieningenrechter ziet echter onvoldoende redenen voor het uitspreken van een proceskostenveroordeling ten laste van verweerder, aangezien hij het bestreden besluit als zodanig rechtens houdbaar acht en verwacht dat verweerder dit besluit in stand zal laten.

3. Beslissing

De voorzieningenrechter:
schorst het bestreden besluit tot en met 11 juni 2009;
gelast dat de gemeente Tilburg aan verzoekster het door hem betaalde griffierecht van € 150 vergoedt.

Noot

1. Met deze uitspraak wordt de Rubicon overgestoken. De rechter keurt de sluiting van een woning op grond van art. 174a Gemw goed wegens het veroorzaken van een verstoring van de openbare orde anders dan door drugsoverlast. Weliswaar gebeurde dat één keer eerder (Vzr. Rb. Groningen 4 maart 2003, *AB_2003*, 181, m.nt. J.G. Brouwer), maar de aard van de verstoring van de openbare orde in die casus is zo uniek dat het moeilijk voorstelbaar is dat hiervan algemene werking kan uitgaan. Dat ligt voor deze uitspraak wezenlijk anders.

2. Wat zijn de feiten? Aan de M-straat 19 in een plaatsje in Brabant woont al 22 jaren een Romafamilie. In de loop van de tijd heeft de samenstelling van de bewonersploeg nogal gevarieerd. Omwonenden ondervinden al lange tijd overlast van sommige bewoners van de woning. Het huis is vervuild en er is sprake van een troep rondom de woning. In de zomer ontvangt de familie veel bezoek. Het huis is dan overvol en mede hierdoor ontstaat er de nodige geluidsoverlast. Een van de kleinkinderen die bij oma in huis wonen, de 14-jarige A.P., bedreigt andere kinderen in buurt nog wel eens en ook scheldt hij vrouwen soms uit. Na afloop van een begrafenis van een familielid in mei van dit jaar is het naast de woning gelegen plein gedurende drie dagen in beslag genomen door auto's van het bezoek van de familie en zijn er vernielingen aangericht op dat plein. In het verleden hebben zich een aantal meer of minder ernstige incidenten voorgedaan als gevolg van het onaangepaste gedrag van de familie.

3. De burgemeester van Tilburg besluit op 6 mei 2009 de woning voor de duur van drie maanden te sluiten op grond van art. 174a Gemw. Een zodanig besluit geeft de verhuurder van de woning op grond van art. 7:231 lid 2 BW het recht de huurovereenkomst per direct te beëindigen en het huis te ontruimen. De woningbouwstichting Tiwos maakt van die mogelijkheid gebruik, zodat bewoonster en haar (klein)kinderen er niet meer kunnen terugkeren en de sluiting in feite een definitieve uithuisplaatsing betekent. De burgemeester anticipeerde al op deze privaatrechtelijke ontruiming door in het sluitingsbevel op te nemen dat de vrouw haar persoonlijke bezittingen diende mee te nemen. Op initiatief van de burgemeester is overigens een zorgplan opgesteld met hierin onder meer aandacht voor de opvang van de kinderen en de kleinkinderen. Voor de grootmoeder zijn geen voorzieningen getroffen.

4. De voorzieningenrechter oordeelt dat het besluit rechtens houdbaar is. Hij acht voldoende aannemelijk dat in ieder geval enkele bewoners van de woning langdurig

ernstige overlast hebben veroorzaakt die heeft geleid tot een ernstige aantasting van de openbare orde ter plaatse. Naar zijn mening kan van de omwonenden in redelijkheid niet worden gevraagd de overlast nog langer te dulden. Hierbij neemt de rechter in aanmerking dat verweerder de diverse politierapportages gebaseerd op geanonimiseerde meldingen terecht in onderlinge samenhang heeft gezien en gewaardeerd. Hij overweegt hierbij dat het niet gaat om enkele relatief onschuldige incidenten, maar om een jarenlange constante stroom van ernstige gedragingen - zoals vernielingen en bedreigingen - waarbij steeds één of meer bewoners van de woning betrokken zijn geweest.

5. Art. 174a Gemw kent een zevental toepassingsvoorwaarden. Dat is niet verwonderlijk, het gaat immers om een inbreuk op één van de meest fundamentele grondrechten: het huisrecht. We bespreken er twee. Het moet ten eerste gaan om "gedragingen *in* de woning (...) of *op* het erf". De rechtbank noemt - blijkbaar als de meest ernstige misdrijven - de strafbare feiten vernieling en bedreiging. Werden er nu vanuit de woning of vanaf het erf zaken van anderen vernield? En werden er vanuit de woning of vanaf het erf strafbare bedreigingen naar andere dan de medebewoners geuit? Hoogstwaarschijnlijk niet, maar er is wel een verband tussen de woning en de overlastveroorzakers: het zijn steeds weer de bewoners van M-sstraat 19 die de omgeving tot last zijn. Maar is dat verband genoeg? De strafbare feiten dan wel de onrechtmatige hinder werden voor een aanzienlijk deel gepleegd dan wel veroorzaakt in de directe omgeving van de woning. Mede in het licht van wat de rechter in de hierboven genoemde Pekela-zaak (*AB_2003, 181*) besliste, kan men van mening zijn dat dit functionele verband met het wonen voldoende is. We realiseren ons echter terdege dat dit geen strikte uitleg van de bepaling is (zie voor een strenge uitleg V.zr. Rb. Maastricht, 2 februari 2005, *LJN AS5437*). Alleen gedragingen in de woning en op het bijbehorende erf zouden mogen meetellen. Dat is niet verwonderlijk, art. 174a is indertijd in de Gemeentewet opgenomen om de problematiek van dealpanden te kunnen aanpakken. De strafrechtelijke aanhouding van de drugsdealer hielp niet om aan de overlast een einde te maken, want een uur na de aanhouding zat er een andere dealer in die woning en kon de onafgebroken stroom van verslaafde "klanten" weer op gang komen. Het dealen vindt echt in de woning plaats en kan derhalve worden aangemerkt als een gedraging in de woning.

6. Een tweede toepassingsvoorwaarde van art. 174a Gemw is dat door die gedragingen "de openbare orde rond de woning, (...) of het erf wordt verstoord". Van een verstoring van de openbare orde kan worden gesproken bij strafbare feiten, onrechtmatige hinder en onrechtmatige gevaarstelling. Uit de parlementaire geschiedenis blijkt echter dat het moet gaan om een ernstige verstoring. Dat volgt ook uit de proportionaliteitseis. Niet de herkomst van de overlast, maar de intensiteit van de overlast is bepalend voor de vraag of er mag worden ingegrepen in het huisrecht van een persoon. In de Tweede Kamer is destijds uit en te na besproken dat de risico's van de overlast vergelijkbaar moeten zijn met die van drugsoverlast. Keer op keer heeft de regering zich op het standpunt gesteld dat het moet gaan om een ernstige aantasting van de veiligheid en de gezondheid, hetgeen toen eigenlijk alleen maar voorstelbaar was bij drugsoverlast (*Kamerstukken II 1996/97, 24 699, nr. 5, p. 7, nr. 13, p. 18-26*). Dit criterium is bepaald niet uit de lucht komen vallen. Art. 174 Gemw dat de burgemeester de bevoegdheid geeft in te grijpen in voor publiek toegankelijke lokalen en op zodanige erven hanteert als

criterium een gevaar voor de veiligheid of de gezondheid. Voor ingrijpen in de privésfeer meende de regering dat van een cumulatief gevaar sprake moest zijn. Waaruit bestaat drugsoverlast dan? Het kan gaan om dag en nacht bestaande geluidsoverlast als gevolg van komend en gaand gemotoriseerd verkeer en het dichtslaan van (auto)portieren, het dag en nacht rondhangen van al dan niet "trippende" klanten rondom de woning en het horen van hun stemmen, het vele malen aanbellen bij woningen naast het dealpand en het betreden van tuinen van omwonenden door klanten, intimiderend gedrag soms gepaard gaande met verbaal geweld jegens omwonenden, verhoogde criminaliteit (diefstal met braak en mishandeling) in de omgeving van het dealpand en het aantreffen van gebruikte spuiten in de buurt van die woning. In de Eerste Kamer bestond destijds veel verzet tegen de vaagheid van deze tweede toepassingsvoorwaarde. Bij de uitleg van de bepaling is toen door de regering bij herhaling ook in de senaat gesteld dat de verstoring van de openbare orde zodanige vormen moet aannemen dat sprake is van zowel een ernstige aantasting van de veiligheid als ook van de gezondheid in de omgeving van de woning. Op verzoek van de Eerste Kamer (*Handelingen I*, 11 maart 1997, p. 21-828, p. 21-839, p. 21-857) is deze informatie zelfs in een circulaire naar alle burgemeesters, korpschefs en hoofdofficieren van Justitie gestuurd (circulaire van 16 april 1997).

7. Was er nu in het onderhavige geval sprake van een ernstige aantasting van de veiligheid en de gezondheid? Dat de bewoners van M-sstraat 19 al jaren overlast aan hun omwonenden bezorgen, is evident. Maar dat deze overlast de vormen heeft aangenomen van een ernstige aantasting van de veiligheid en de gezondheid in de omgeving van de woning, moeten we ernstig betwijfelen als we afgaan op een brief aan de burgemeester waarin de bewoners van huizen in de directe omgeving van M-sstraat 19 zich verzetten tegen de sluiting. Van het terroriseren van de buurt zoals bij drugsoverlast was geen sprake, van een ernstige aantasting van de gezondheid al helemaal niet. De voorzieningenrechter heeft met andere woorden het besluit van de burgemeester niet aan deze strenge toets onderworpen. Het lijkt er meer op dat hij een uitspraak van de voorzieningenrechter van de Rechtbank Maastricht navolgt. Die hanteerde in een uitspraak van 9 december 2008 (*LJNBG6690*) als criterium dat de vanuit de woning veroorzaakte overlast maatschappelijk onaanvaardbare vormen moet hebben aangenomen. Hiervan zou in het onderhavige geval sprake kunnen zijn geweest, maar dit is niet het toepassingscriterium dat de wetgever voor ogen stond. De parlementaire geschiedenis wijst dit ontegenzeggelijk uit.

8. Een niet onbelangrijk punt is dat de voorzieningenrechter alle feiten meerekent, dat wil zeggen ook incidenten die zich al lang geleden hebben voorgedaan. Dat blijkt uit zijn opmerking dat de feiten in de diverse politierapportages gebaseerd op geanonimiseerde meldingen terecht in onderlinge samenhang mogen worden gezien en gewaardeerd. In het waarschuwingenbeleid van bestuursorganen is het gebruikelijk dat misdragingen een beperkte geldigheidsduur hebben. Een dergelijk uitgangspunt zou in gevallen als deze - denken wij - ook op zijn plaats zijn (vgl. *Vzr. Rb. Amsterdam* 10 juli 2009, *LJN BJ1364*). Een laatste juridisch-technisch punt ten slotte is de begunstigingstermijn waartoe art. 174a lid 4 *Gemw* verplicht, maar die de burgemeester de familie niet biedt. De wet schrijft voor dat de bewoners gedurende enige tijd zelf de gelegenheid moet worden geboden een einde aan de overlast te maken. Men zou in het onderhavige geval kunnen denken aan het uit huis plaatsen van de 14 jarige, regelmatig moeilijkheden

veroorzakende A.P. Een dergelijk gebrek in het sluitingsbevel was tot nu toe voor de rechter reden het besluit te vernietigen (Vzr. Rb. Leeuwarden, 3 december 2004, *LJN AR8583*). Een begunstigingstermijn hoeft volgens eerdergenoemd vierde lid niet geboden te worden in spoedeisende gevallen. Uit een uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van 2002 valt af te leiden dat de bewoners dan wel op de hoogte moeten zijn van de hen verweten gedragingen door middel van waarschuwingen. Anders zou art. 174a lid 1 Gemw niet voldoen aan de voorzienbaarheidseis (ABRvS 10 juli 2002, *AB_2003*, 97). Het veroorzaken van drugsoverlast vormt hierop weer een uitzondering (Pres. Rb. Maastricht 10 augustus 1999, *KG_1999*, 288). Aan de voorwaarde van het op de hoogte zijn van de verweten gedragingen is hier ruimschoots voldaan. De burgemeester heeft keer op keer het na te laten gedrag van de familie indringend met hen besproken. In het besluit lezen we echter niets over toepassing van de spoedeisende procedure.

9. Ondertussen zet deze uitspraak de deur wagenwijd open voor de sluiting van woningen bij overlast die geen ernstige aantasting van de veiligheid en de gezondheid in de omgeving van de woning oplevert. Het maatschappelijke klimaat lijkt daar in ieder geval rijp voor. Of de Afdeling bestuursrechtspraak ook kan instemmen met deze nieuwe koers moet worden afgewacht. De ervaring leert echter dat dit soort procedures maar zelden verder komen dan de rechtbank. Inmiddels blijkt wel uit recent onderzoek in opdracht van het Ministerie van VROM (A. de Jonge en M. Vols, *Victoria en Victor, Overlast en verloedering; evaluatie wetten*, 2009) dat burgemeesters zitten te springen om een bevoegdheid die het mogelijk maakt "asociale" gezinnen aan te pakken. Door de interpretatieverruiming in de lagere rechtspraak zouden ze daar wel eens gemakkelijk aan kunnen komen. Het onderwerp lijkt ons echter te belangrijk om over te laten aan de praktijk. Als het om ingrijpen in het meest intieme leven van personen gaat, dient de politiek keuzes te maken die passen binnen het noodzakelijkheids criterium van het ook door art. 8 EVRM beschermde huisrecht.

10. Wat zou een oplossing zijn? Art. 174a Gemw zou kunnen worden aangepast als de wetgever vindt dat de sluitingscriteria te rigide zijn. Het parlementaire debat over de kamervragen (2009D23577) naar aanleiding van het verschijnen van bovengenoemd VROM-rapport kan daar opheldering over verschaffen. Als de signalen ons echter niet bedriegen, voelt de wetgever wel voor een versoepeling. Aansluiting kan dan gezocht worden bij art. 97 van de Woningwet. Die bepaling kent sinds 2005 een bevoegdheid om woningen te sluiten indien a) de bij of krachtens de Woningwet gestelde voorschriften worden overtreden die gegeven zijn met betrekking tot de staat of het gebruik van een gebouw, b) deze overtreding gepaard gaat met "een bedreiging van de leefbaarheid" of "een gevaar voor de veiligheid" of "een gevaar voor de gezondheid, en er c) een klaarblijkelijk gevaar is op herhaling van de overtreding". Het verdient aanbeveling om de bevoegdheid toe kennen aan het college van burgemeester en wethouders zoals dat ook in art. 97 Woningwet is gebeurd. De burgemeester is verantwoordelijk voor de onmiddellijke handhaving van de openbare orde. Dat wil zeggen de ordehandhaving bij acute verstoringen dan wel acuut dreigende verstoringen waarvan de aanpak geen uitstel duldt. Daarvan is in overlastsituaties als deze in de regel geen sprake. Overigens zou het overweging verdienen subtielere instrumenten in de wetgeving te ontwikkelen. Middelen die erop gericht zijn het gedrag van asociale gezinnen

daadwerkelijk te veranderen. Financiële prikkels zouden hierbij wel eens onmisbaar kunnen zijn.

J.G. Brouwer en A.E. Schilder